საქართველოს რესპუბლიკა

ფასი 50 კაპ.

ფელიეტონი პირველი

მთავრობის მოამბე

ეროვნული გაზეთი

№ 66 ოთხშაბათი, 16 ოქტომბერი, 1918 წ. №66

ამ ნომერში ეძვნი გვერდია

მთავრობის მოამბე ეროვნული გაზეთი
(ოფიციალური და არა ოფიციალური განყოფილებით)

„საქართველოს რესპუბლიკა“

ღირს ერთი თვით **10** მ., ცალკე ნომერი ყველგან **50** კაპ.
სავალდებულო განცხადებანი დადგენილი ნიხრით, კერძო განცხადებანი შეთანხმებით.
გაზეთზე ხელის მოწერა მიიღება დილის **10—3** საათამდე.
(ბარონის ქუჩა № 6, ტელეფონი—1—82.

ღრმა მწუხარებაში მყოფნი: მამა გიორგი, ძმა პანტელეიმონი, დები ივლიტა და თამარი, რძალი ქსენია, სიძე ნესტორ კახიანი, მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და ამხანაგებს, რომ კვირას, 19 ოქტომბერს (ახ. სტ.), სოფ. ნოსირში I ნოსირის წმ. გიორგის ეკლესიის გალავანში სასაფლაოზე, დანაშენულია ორმოცი დღის წარვის შემდეგ იმავე დღეს ნაშუადღევის 4 საათზე პანაშვიდი

პრაპორჩიკი კაპიტონ გიორგის ძე

თოფურიძის

სულის მოსახსენებლად, რომელიც მისი ამხანაგის მიერ შემოხვევით მოკლულ იქნა ქ. ტუაფსეში.

კახეთის რკინის გზის საზოგადოების გამგეობა და სამმართველო ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას, რომ ხანმოკლე და ძნიმე ავადმყოფობის შემდეგ უღროვოდ გარდაიცვალა კახეთის რკინის გზის უფროსი

ალექსანდრე სვიმონის ძე წიკვნიკ'ძე

პანაშვიდები ყოველ დღე შუადღის 1 საათზე და საღამობრივ 7 საათზე საკუთარ ბინაზე (ალექსანდრეს ქუჩა, № 16) 2—888—1

ტფილისის სასულიერო სემინარიის მმართველობა

თავის მოწაფეთა საყურადღებოთ აცხადებს, რომ ა) სისტემატიური მეცადინეობა სემინარიაში უკვე დაიწყო და ის მოწაფენი, რომელნიც ოქტომბრის გასულამდე არ გამოცხადდებიან სამეცადინოდ, გამორიცხულ იქნებიან სემინარიიდან; ხოლო იმ მოწაფეთა გვარები, რომელთაც უწევს საბუღრო ბეგარა, სემინარიიდან დათხოვნისთანავე, გამოცხადებულ იქნება მთავრობის გაზეთში—„საქართველოს რესპუბლიკაში“—სახეიერო უფროსთა საყურადღებოდ; ბ) ალიარებითი გამოცდა (გადასასვლელი თუ განმეორებითი) ოქტომბრის შემდეგ აღარ მოხდება; გ) მოწაფეთათვის საცხოვრებელ ბინის საზოგადოებრივ მმართველობის მიერ ყოველივე ზომა არის მიღებული.

719 1—1 მმართველობა.

მე II-ე წელ. **ვაჟთა და ქალთა გიმნაზია** მე II-ე წელ.

ნ. გ. თევზაძის

უფლებიანი, ახალი ტიპის, 8 კლასის კურსი გაივლება 4 წელიწადში.

ძველიას ქ., № 11.

ოხოვნები მიიღება ყველა კლასებში. საკუთარის სწავლება რუსულად. ქართველებისთვის—საქართველოს ისტორია და ლიტერატურა საგანდებულო საგნებია. მეცადინობა სრდამობით. მოწაფეები მიიღებიან განურჩევლად ეროვნებისა და ხნისა მაგრამ ბავშვებისთვის ადგილი ბინაში, ვისაც მოწაფეთ ან ქალ—ეკუთვნოდეთ. მეხუთე კლასში გაბოლოდ მიიღებიან ის პირნი, რომელნიც კარგად ეცოდინებიან ლატინურ ენას. ეროვნული ენა, ისტორია, ბუნებისმეტყველება, ბუნებრივი ისტორია, ფიზიკა, ალგებრა, ბაღალეობა, ბაღალეობა, ბაღალეობ

საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო თეატრთან არსებული ქართ. დრამატიული ხელოვნების სტუდია.

სტუდიაში ასწავლიან ყველა საგნებს დრამ. ხელოვნებასთან დაკავშირებულს და აგრეთვე რითმულ გიმნასტიკას (კაკ დალკროზის სისტემით, მატინოს ხალკანის ხელმძღვანელობით). მიიღებიან ქალ-ვაჟები 15 წლიდან 30 წლამდე. მსურველი განცხადება უნდა შემოიტანონ სახელმწიფო თეატრში ყოველ დღე 11 საათ. 2 საათ. მომდინარე თვის 25 რიცხვამდე.

1—718—4 სახელმწიფო თეატრის კომისარი ალ. წუწუნავა

ᲐᲠᲬᲘᲚᲘᲡᲬᲐᲠᲘ

5 000 000 მან.

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘᲡ

და

ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ᲡᲐᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝᲗᲘ.

ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲛᲝᲒᲒᲔᲑᲐ 100000 ᲛᲐᲜᲘᲗᲘᲐ

ბილეთები იყიდება ყველგან, სადაც კი გამოცხადებულია.

ᲛᲔᲫᲛᲘ Ი. Კ. ᲐᲒᲐᲯᲘᲚᲘᲐ

ᲨᲘᲜᲐᲒᲐᲜᲘ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝᲜᲐ.

განსაკუთრებით ავადმყოფობანი გულმკერდისა, ფილტვებისა, სასუნთქისა, ფილტვების აკკისა, გულის და ჯერკელებისა.

ამოცანობა (დიაგნოზი) და წამლობა ყოველ გვარი ბლექისა, სისხლნაკლულობისა და მალარიისა.

ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე გარდა კვირისა საღამოს $4^1/_2$—6 საათამდე.

პეტრე დიდის ქუჩა № 26. ტელეფ. 5—86. № 719.

ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲬᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐ

ᲑᲠᲫᲐᲜᲔᲑᲐ

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო მინისტრისა.

28 სექტემბერს, 1918 წ.

№ 119.

სამხედრო უწყების მიმართ 24 ენკენისთვისა № 105 გაკეთდა ბრძანების დამატებად ვაცხადებ, რომ სურსათის იმ მოთხოვნილებათა სისწორის შემოწმებიდან, რომელნიც წარედგინებათ ხოლმე სასაკვებო მაღაზიებს სამხედრო ნაწილებისა და რესპუბლიკის ჯარების სამმართველოების და დაწესებულებისაგან, სჩანს, რომ:

1. ერთსა და იმავე ნაწილს აქვს თავის განკარგულებაში ორი და სამი ჩეკის წიგნაკი საკვებ სურსათის მისაღებად და ყველა ამ წიგნაკებით სწარმოებს მიცემა და მიღება სურსათისა;

2. ჩეკის წიგნაკებში წინდაწინვე ხელ-მოწერილი მოთხოვნილებანი და მხოლოდ ჩასაწერი რჩება იმ სურსათის რაოდენობა, რომელთა მიღება სასურველია;

3. ჩეკის წიგნაკების შენახვის წესი მეტად მარტივი ყოფილა, სახელდობრ ეს წიგნაკები ხელთ აქვთ თურმე ამა-თუ-იმ თანამდებობის პირთ.

4. ამ წიგნაკებიდან ამოღებულს მოთხოვნილებაში უმეტესად არ არის ნაჩვენები: (რიმელს საანგარიშო ფურცლის №-ში უნდა ჩაეწეროს სურსათი, რამდენი კაკისთვის არის მოთხოვნილი და ვის უნდა ჩამოერთვას მარაგი სურსათის მიღებისა.

5. ნამეტნავად გაუჩრეველად ისმება და იწერება: მოთხოვნილებათა და ჩეკის წიგნაკების №№, ნაწილს, სახელ-წოდება; განსაკუთრებით კი სამეურნეო ნაწილის უფროსს და საქმის წარმოებელს, ან ამავე შესაფერ თანამდებობის პირთა ხელ-მონაწერი,

ყველა ზემოდ ნაჩვენებს უწესოობას არსებითი მნიშვნელობა აქვს და მეტად არასასურველი შედეგი მოსდევს, რადგან სურსათი უფრო მეტი ეძლევათ, ვიდრე საჭიროება მოითხოვს, ხოლო ზოგიერთს შემთხვევაში ამისთანა პირებს ეძლევათ იგი, რომელთაც არა აქვთ უფლება იმის მიღებისა.

ზედეელობაში მაქვს რა ერთის მხრივ მეტად განსაზღვრული რაოდენობა იმ სურსათისა, რომელიც ეხლი იპოვება სასაკვებო მაღაზიებში, და ჯარების ნაწილების მოთხოვნილებათა დაუყოვნებლივ დაკმაყოფილების აუცილებელი საჭიროება და, მეორე მხრივ, მაღაზიების შევსების მეტის-მეტი სიძნელე, აუცილებლად მიმაჩნია ეს სურსათი ნამდვილ საჭიროებისამებრ იხარჯებოდეს და უსათუოდ იმ ნაწილებისათვის, რომელთაც ამის უფლება აქვთ. ამ უწესოებათა შემდეგში ასაცილებლად, რომელთაც ზოგიერთ შემთხვევაში ცხადად უკანონო ხასიათი აქვს, ვუბრძანებ:

1. საადმინისტრაციო ნაწილის უფროსს:

ა) დაუყოვნებლად მოახდინოს განკარგულება, რომ დამზადებულ იქნას ჩეკის წიგნაკები ორის ფერისა—ლია ლურჯისა და ღია ყავისფერისა და ამ წიგნაკებით შეეკვლონ არსებული პირის ფერი და თეორი წიგნაკები.

ბ) ჩეკის წიგნაკების დამზადების შემდეგ დაურიგოს ისინი ინუსხული, ზონარ-გაკერილი და ხელ-მოწერილი ჯარის ნაწილებს და რესპუბლიკის სამხედრო უწყების სამმართველოებს და დაწესებულებებს სამეურნეო ნაწილის უფროსებს ან შესაბამის თანამდებობის პირს მარაგის ჩამორთმევით და არავითარის შემთხვევაში არ მისცეს ნება, რომ ერთს წიგნაკზედ მეტი ჭქონდეს ნაწილს, სამმართველოს, ან დაწესებულებას.

გ) სია ჯარის ნაწილებისა, სამმართველოებისა და დაწესებულებებისა, რომელთაც დაურიგდებათ წიგნაკები № №-ის აღნიშვნით გაგზავნონ კონტროლში, სასაკვებო მაღაზიებში და გენერალ მაკაბარიანის კომისიაში; ამასთანავე წიგნაკების გაკეთის შესახებ პირველის წიგნების გათავების შემდეგ ყოველთვის შეატყობინონ ხოლმე იმავე დაწესებულებებს.

ა, ბ და გ პუნქტებში ნაჩვენები მეშაობა დასრულებულ იქმნის ამ წლის 31 ოქტომბრისათვის და ამ რიცხვის შემდეგ არც ერთი მოთხოვნილება ძველის, პირის ფერ და თეორ წიგნებით არ იქნეს დაკმაყოფილებული.

II. ჯარის ნაწილების უფროსებს და სამმართველოების და დაწესებულებების უფროსებს:

ა) დაუკბრომლად ადეგენონ თვალ-ყური, რომ მათ სახელმეეთოო ნაწილებში არ იყოს ერთ ჩეკის წიგნაკზე მეტი,

ბ) ნება არ მისცენ, რომ ჩეკის წიგნებში დაუწერავი და წინადვე ხელ-მოწერილი მოთხოვნილებანი იყოს.

გ) წესად შემოიღონ, რომ ჩეკის წიგნები, როგორც მნიშვნელოვანი საბუთები, ინახებოდეს ფულის ყუთში, ყოველს შემთხვევაში დაკეტილსა და დაბეჭდილში.

დ) მოთხოვნების შედგენის დროს გარკვევით იწერებოდეს დაწესებულ ფორმისამებრ საქმირო ცნობები, სახელდობრ: რომელ № საანგარიშო ფურცლებში უნდა ჩაიწეროს სურსათი, მოთხოვნილებათა და წიგნაკთა №№, ნაწილის სახელწოდება, რავდენს კაკისათვის ორის დაკეთილი სურსათი, ვის უნდა მიეცეს მარაგთი, მისი თანამდებობა, წოდება, გვარი, მოთხოვნების შედგენის დრო და ხელ-მოწერა.

ე) მიიღონ საადმინისტრაციო ნაწილიდგან ამ წლის 1 ნოემბრისათვის ახალი ჩეკის წიგნაკები და იმავე დღისათვის ჩაბარონ კონტროლს ყველა ძველი პირისფერი და თეორი წიგნაკები.

ვ) იმ შემთხვევაში, როდესაც როტმბისა, ესადრონებისა, ასეულებისა, ბატარიის ნაწილებიდან გადაირიცხებიან, მიეცეთ მოთხოვნების ბლანკების საჭირო რიცხვი ნაწილში ქონებელო ჩეკის წიგნაკებიდან.

სამხედრო მინისტრის მაგიერ გენერალ-მაიორი გ ე დ ე ვ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი.

ᲑᲠᲫᲐᲜᲔᲑᲐ

საქართველოს სამხედრო უწყების შიმართ.

28 სექტემბერს, 1918 წ.

№ 121.

ვიღებ რა მხედველობაში, რომ საინტენდანტო დაწესებულებათა ნებით დაპირავებულს მოსამსახურეებს სახაზინო ტრანსპორტებთან გასაყოლად მივლენილობაში ყოფნის დროს უხდებათ ცხოვრება ორს ოჯახად ეხლანდელს სიძვირეში, რომელიც თანდათან ჰმატულობს, ამ პირთა მივლენილობაში ყოფნის დროისათვის დღიურს ჯილდოდ ვაწესებ ათ-ათ მანეთს.

ეს წესი ძალაში ითვლებოდეს 1 მარიამობისათვისგან ამ წლისა.

სამხედრო მინისტრის მაგიერ, გენერალ-მაიორი გ ე დ ე ვ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი.

ᲑᲠᲫᲐᲜᲔᲑᲐ

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობისა.

17 სექტემბერს, 1918 წ.

№ 123.

კონტრაბანდისტობასთან საბრძოლველ წესების შესამოწმებლად და სანაპირო დარაჯის ხარისხოვანთა სამსახურის წეს-რიგისა და სანაპო წესდების შესადგენად, აგრეთვე სანაპირო დარაჯის და სანაპო უწყების ხარისხოსანთა შეთანხმებით მუშაობის წარსამართებლად ინიშნება სამედამო კომისია სანაპიროს დარაჯის უფროსის თანაშემწის პოლკოვნიკის კაკაბაძის თავმჯდომარეობით ოთხი წევრისაგან: თითოეულის უწყებიდან ორის წევრისაგან. სანაპირო დარაჯის წარმომადგენელთა რიცხვით კომისიის ერთს წევრად ინიშნება სამხედრო სამინისტროს. სათვალავში მყოფი პოლკოვნიკი დუმბაძე, სხვები კი ინიშნებიან სანაპირო დარაჯის და სანაკო უწყების უფროსთა მიხედულობით საუკეთესო და სამსახურის საქმეში გამოცდილ ხარისხოსანთაგან.

კომისიის საკაბელარიო საქმეების საწარმოებლად თავმჯდომარეს ნება ეძლევა მიიწვიოს სანაპირო დარაჯის ან სანაკო უწყების ერთ-ერთი წევრი და დაიქირავოს ორი მწერალი დარიალის სანაპირო რაზშში და ტფილისის სანაკოში შტატით დადებულთა რიცხვის ანგარიშში დებულებისამებრ გასამჯელოს მიცემით 300 მანეთამდე.

კომისიის კანცელარიის მოსაწყობად მიეცეს ფინანსთა მინისტრის განკარგულებით ერთ-დროულად ათას ხუთასი (1500 მან.) და თვიურად ასი მანეთი.

კომისიის მიერ ყველა შემუშავებული ინსტრუქცია, წესები და დებულებანი სანაკო უწყების შესახებ წინასწარ უნდა განხილულ იქნას ამ უწყების უფროსის მიერ და შემდეგ წარდგენილ სახელრო და ფინანსთა მინისტრებთან დასამტიცებლად.

კომისია უნდა იარიბებოდეს კვირაში ერთ-ხელ მაინც. ამასთან კომისიის წევრები არა თავისუფლდებიან თავიანთ პირდაპირს სამსახურის მოვალეობისაგან.

სამხედრო მინისტრი გ ი ო რ გ ა ძ ე.

ᲑᲠᲫᲐᲜᲔᲑᲐ

27 სექტემბერი, 1918 წ.

№ 54.

მივდივარ რა სამი კვირით ავადმყოფობის გამო დასასვენებლად, ამ ხნის განმავლობაში ჩემი თანამდებობის ასრულებას ვანდობ ჩემს ახახაგს ალექსანდრე მდივანს.

ნამდვილს ხელს აწერს განთლების მინისტრი: გ. ლასხიშვილ.

ᲐᲠᲐ ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲬᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐ.

ტფილისი, 16 ოქტომბერი.

რამდენი სისხლი დაიღვარა! რამდენი უბედურება დაატყდა ქართველ ხალხს, რომელიც უსწორო ბრძოლის ველზე იდგა და უკანასკნელი შეგნებული ძალონით თავდაუზოგავ წინააღმდეგობას უწევდა ძლიერ მტერს.

ყველა შეგნებული მოქალაქე გამსჭვალული სამშობლოსა და რევოლიუციის წინაშე პასუხისმგებლობით თავის გულმკერდით იცავდა საქართველოს და სცდილობდა ქვეყნისთვის აეშორებია განადგურება-გაპარტახება, ფიზიკურად გაღლეტა. ხალხის საუკეთესო შვილები მამაცმიდიოდენ ბრძოლის ველზე, მაგრამ ვერც გაბედულებამ, ვერც გმირთა მამაცურათ თავგანწირვამ ვერ იხსნა ქვეყანა, და ჩვენი დასუსტებული ჯარი ბრძოლაში დამარცხდა. უსწორო იყო ეს ბრძოლა. დიდი იყო დამაბრკოლებელი მიზეზები, რომელნიც ბრძოლის უნარის გაკეთებას ხელს უშლიდა და გმირების თავგანწირვა მხოლოდ ლამაზ და წარმტაც მოვლენათ დარჩა ჩვენს ცხოვრებაში.

გამარჯვებულმა მტერმა თავს ისეთი ძმმე პირობები მოგვახვია, რომელიც მაჯლაჯუნასავით დაიწვა ქვეყანას.

ბრესტის ხელშეკრულება საველდებულო არ შეიქნა მოწინააღმდეგისთვის და ისიც ცდილობდა და მახვილით მოიწვევდა წინ. მან გადალახა ბრესტლიტოვსკის პირობების საზღვრები და შემოიჭრა ჩვენში. ახალციხის და ახალქალაქის მაზრები „ტრის სათარეშო ასპარეზათ გადაქცა“ და ძველი კულტურის აკვანი ასკერთა ფეხქვეშ დაიმსხვრა.

სახლკარიდან აყრილი, აოხრებული, აკრეფილებული ხალხი წიაქით გაურბოდა გამავრანებელ მტერს. ძალამ ალმასრთი დახნა ქარქაშიდან ამოღებული გასისხლიანებული მახვილით. ლტოლვილთა ტალღამ იხეთქა და უსამართლოების შედეგთ უბედურება შეიქნა.

მაგრამ მიეცემა საესებითი დასასრული მასაც!

ღღეს ისეთი განსაკუთრებული პირობები შეიქნა, რომელიც არსებითად სცვლის მდგომარეობას: საქართველოს დაუბრუნდა ახალქალაქისა და ახალციხის მაზრები. ამ მაზრებიდან ოსმალეთმა გაიყვანა ჯარი. უბრუნდება შვილი დედას. უბრუნდება საქართველოს ძალით მოგლეჯილი ყრმა. გუშინ მოტირალნი, აწოკეებულნი, ლტოლვილნი სიხარულით მიეშურებიან თავის საკუთარ სახლ-კარისაკენ.

ეს მეტათ სასიხარულო ამბავი იმედებს გვიასკეცებს და მომავალს გვიფერადებს.

დიდი მუშაობაა საკირო ღღეს ამ მაზრებში, აყრილ-აოხრებულ სახლკარს დაწყობა უნდა: ლტოლვილთ დახმარება ესაჭიროება.

ვის არ შესტკივა ღღეს მათზე გული!

ყველამ თავისი წვლილის გამოღებით დახმარება უნდა აღმოაჩინოს მათ. მთავრობა ღებულობს ზომებს, მაგრამ ფართო საზოგადოებამ თავისი ხელიც უნდა გაუწოლოს გაჭირებულ ძმებს, რომელნიც საკუთარ მიწაზე ფეხისშედგმას მოესწრნენ.

ᲛᲝᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲙᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ.

მკითხველი წაიკითხავდა იმ საინტერესო მოლაპარაკებას, რომელიც სწარმოებდა გენერალ ალექსეევის შტაბსა და ყუბანის მთავრობის წარმომადგენელთ, ერთი მხრით და საქართველოს წარმომადგენელ ბ. ევ. გეგეჭკორის შორის, მეორე მხრივ. მოლაპარაკების მიზანი იყო ყუბანისა და საქართველოს დამოკიდებულების გასაზღვრა. საკითხი უმთავრესად ეხებოდა ტერიტორიას და შემდეგ ეკონომიურ ურთიერთობას.

ტერიტორიის საკითხმა მწვავე ხასიათი მიიღო და სწორეთ ამ გამდა შეუძლებელი შეთანხმება. ბ. ევგ. გეგეჭკორის უდავო დებულება იყო: ჩრდილოეთ-დასავლეთიდან საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიის უზრუნველყოფა და ამგვარათ სოფის ოლქის ჩვენს საზღვრებში შემოსვლა, მით უმეტეს ამის მოთხოვნის უფლება ძქონდა ბ. ევგ. გეგეჭკორს იმ საბუთების ძალით, რომლითაც იგი აღჭურვილი იყო სოფის ოლქის დემოკრატიისგან.

ჩვენ ვიცით, რომ სოფის ოლქის მცხოვრებთა დიდმა უმრავლესობამ საქართველოს საზღვრებში შემოსვლა ითხოვა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამაც ამაზე თავისი თანხმობა განაცხადა. ამგვარი მოვლენა, აშკარაა, არ ეშინიკებათ მოხალისეთა ჯარის სულის ჩამდგმელებს, კონტრ-რევოლიუციონერებს a la შუალაბს. გენერალი ალექსეევი ამტკიცებდა, რომ სოფის ოლქს იგი დაიცავს და თუ ძალა აღარ ექნა, საქართველოსაც მიმართავს დახმარებისათვისო. ცხადია, გენერალ ალექსეევს იმდენათ არ აინტერესებდა სოფის ოლქის მცხოვრებთა ბედი, რამდენათაც თავისი რეაქციონური ბატონობის ასპარეზის გაფართოება. ამას კარგათ გრძნობდა და ანგარიშს უწევდა სოფის ოლქის დემოკრატია, როდესაც იგი ჩრდილოეთს ეთიშებოდა და საქართველოს ეკედლებოდა. ამ მოვლენას გენერალი ალექსეევი და დენიკინი ვერ შერიგებიან და დაეინებიათ მოითხოვდენ სოფის ოლქის ყუბანთან დაუყონებლივ შეერთებას. ბ. ევგ. გეგეჭკორი, ცხადია, ამაზე ვერ დასთანხმებოდა, ერთი იმიტომ, რომ ღღეს საქთველოს ხაზი იქ უნდა გადიოდეს და მეორე იმიტომ, რომ სოფის ოლქის მცხოვრებთა დიდმა უმეტესობამ თავისი ბედი საქართველოს ჩაბარა. გენერალმა ალექსეევმა ცხადია ეს ვერ მოინელა და ამგვარი საკითხი გადაუწყვეტელი დარჩა: მოლაპარაკება უშედეგოთ დასრულდა.

აღსანიშნავი ერთი გარემოება, რომელიც ნათლათ გამოსჭვივის და თვალში გეცემათ. გენ. ალექსეევი ლაპარაკობს ყველას მაგივრათ. ლაპარაკობს „მთლიანი“ რუსეთის სახელით, ლაპარაკობს თავის ჯარის სახელით, ლაპარაკობს ყუბანის მთავრობის მაგივრათაც. ლაპარაკობს რიხით და ხანდახან მკვახეთაც. ამ მოლაპარაკებაში ყუბანის მთავრობის ხმა

სუსტად მოისმოდა და ეს სამწუხაროა. საქართველო და ყუბანი ნეზობლები და სწორეთ ეს თვალსაზრისი უნდა გაბატონებულიყო მოლაპარაკების დროს.

ბ. ევგ. გეგეჭკორი სწორეთ აღნიშნა, რომ მას საქმე აქვს დროებით ორგანიზაციასთან, ალექსეევის მოხალისეთა ჯართან და საერთო და დიდი საკითხები მომავალში მტკიცე ორგანიზაციასთან ერთად უნდა გადაიჭრას გენერალ ალექსეევსე ამან ცუდათ იმოქმედა, რადგან მას პრეტენზიები აქვს მომავალი მთლიანი რუსეთის სახელით ლაპარაკოს. და ეს მთლიანი რუსეთი ბ. გენერალს წარმოდგენილი აქვს, როგორც ძველი რუსეთი. მართალია, გენერალი ალექსეევი დღეს ცოცხლებში აღარ სწერია, მაგრამ მისი პოლიტიკის სულის ჩამდგმელი, მისი მარჯვენა ხელი ალბათ განაგრძობს მისგან დაწყებულ მუშაობას.

მოსალოდნელია, რომ საქართველოს რესპუბლიკას საქმე ექნეს ამ რეაქციონერ ძალასთან, რომელიც ძველის აღდგენას ლამობს.

სიფრთხილეს თავი არ ასტკივა და ჩვენ შზათ უნდა ვიყოთ ბასრი მახვილით დავცდეთ მტერს, რომელიც ჩვენს დემოკრატიას და დამოუკიდებლობას წალეკვით ემუქრება. ეს არ უნდა გვავიწყდებოდეს არცერთ წუთს.

დროზე პასუხი უნდა გაეცეს, როგორც შინაურ, ისე გარეშე ტტრს. ჩვენ ვერ დავუშვებთ საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის წინააღმდეგ მოქმედებას და სათანადოთ მოვამზადოთ ყველს, ვინც გაბედავს მის წინააღმდეგ ხმლის ამოღებას. ეს უეჭველია.

საუგარი პროფესორ ცუგმაიერთან *).

გუშინ გერმანიის დელეგაციის სინფორმაციო ბიუროს თავმჯდომარეს პროფესორ ცუგმაიერს ბაასი ჰქონდა ჩვენი გაზეთის თანამშრომელთან შემდეგ საკითხთა შესახებ.

ბულგარეთი.

ბულგარეთის სატატო ქალაქში, სოფიაში საფრანგეთის ერთი პოლკი უკვე შეფიდა უთმრად. ავსტრო-უნგრეთის და გერმანიის ჯარს უკავია ამ ქვაქი ბალკანეთის უმთავრესი მთა-გრეხილი, სახელდობრ ამ ხაზზე: ალესკოვარს-პირაკი-შიპკა. ვარნა კი გერმანელების ხელშია. ვინიკობაა გერმანელებს რაიმე მოსაზრებით მოუხდათ ამ ქალაქის დაცლა, იმ შემთხვევაში, ყოველივე საბხედრო მასალები და აგრეთვე სანოვაგე თავის დროზე იქნება იქიდან გაზიდული.

დასავლეთის ფრონტი.

საზოგადოთ დაწერილები ცნობებს ამ ფრონტის შესახებ და ამ ცნობების ობიექტიურ დაფასებას იძლევა „Kauk. Post“-ში ბ. ბერკე. ვისაც უნდა იქონიოს სწორი წარმოდგენა ამ ფრონტზე და დღევანდელ ბრძოლაზე, მან ამ ავტორის წერილებს თვალყური უნდა ადევნოს. ინგლის-საფრანგეთს უსდოდათ ყოველივე ღონისძიებით ზამთრის დასაწყისამდე მიეღწიათ დიდ-მნიშვნელოვან შედეგებისათვის; მაგრამ ამ მიზნის განხორციელებიდან ისინი დღესაც შორს არიან. ამავე დროს ზამთრის მოახლოვება გეგმას რეეს იმით, რომ შავ-კანიანნი, რომელთა რიცხვი დასავლეთ ფრონტზე მკიოდი არ არის სიცოცხლის დაწყებისთანავე ჰკარგავენ ბრძოლის უნარს, რადგანაც ყველი ისინი თბილ ქვეყნებიდან არიან „მოიკოლილ“, ამ თბილ ქვეყნებიდან, სადაც ზამთარი სრულიად არ იცის. ამიტომ ისინი სიცივეს არ არიან მიჩვეულნი.

ინგლის-საფრანგეთის დასუსტება და ამერიკის ჯანდაცვა.

თუ რომ ომი კიდევ გაგრძელდა ამ ზამთარში და შემდეგშიაც, ეს იმის მომასწავებელი იქნება, რომ ამერიკას დღითი-დღე მოემატება ძლიერება ყოველის მხრით, განსაკუთრებით კი ნივთიერი აკვანების მხრით, და იმავე დროს ინგლისი და საფრანგეთი სუსტდებიან. ეს ცხადია თავის თავად. ამერიკას ძოთხოვნა, რათა ზღვაზე და ოკეანეზე ყოველგან ღია კარების და თავისუფალი ვაჭრობის პრინციპი იქნეს აღიარებული, ნიშნავს იმავე გაძლიერებას ამერიკისას და ინგლისის დასუსტებას, რაზედაც, რასაკვირველია, ინგლისი ეცდება არ დასთანხმდეს. საზოგადოთ უნდა ითქვას, რომ ამერიკა სრულიათაც არ არის დაინტერესებული ომის მალე გათავებაში; პირიქით ომი ამდენრეს ამერიკას და ამიტომ რაც დიდანს გაგძელდება ის, ამერიკისათვის მით უფრო ხელსაყრელია.

წინასწარი ხაფის ჩამოგდების შესახებ.

ვილსონის ნოტაში ნათქვამია, რომ წინასწარ ზავის ჩამოგდების შესახებ მხოლოდ მაშინ შეიძლება ლაპარაკი, თუ გერმანია დაპყრობილ ადგილებიდან დაუყოვნებლივ გაიყვანს ჯარს. ეს კი ნიშნავს იმას, რომ წინასწარ ზავზე ლაპარაკი შეუძლებელი ხდება. თუ კი ჩვენ არ გვერდობიან და მოითხოვენ ჩვენი ჯარის გაყვანას, მაშინ ჩვენ რა საბუთის ძალით უნდა ვენდოთ ჩვენ მტრებს და დაუთმოთ ჩვენ მიერ დაკავებული ადგილები. უნდა გაგახსენოთ ამავე დრო ის გარემოება, რომ 1871 წელს, გერმანია-საფრანგეთის ომის დროს, თუმცა წინასწარი ზავი არ ყოფილა მიღებული არც ერთი მხრიდან, მაგრამ მიუხედავათ ამისა პირდაპირ ზავზე დაიწყეს ლაპარაკი, ომი კი თავის თავათ გრძელდებოდა. შეიძლება ეს მაგალითი ახლაც განმეორდეს.

კიდევ საქართველოდან გერმანული ჯარის გაყვანის შესახებ.

არა ერთხელ გვითქვამს, რომ ეს უბრალო ჭორია, და სხვა არაფერი. ამ უკანასკნელ დროს ამ საკითხში მხოლოდ ერთი ცვლილებას აქვს ადგილი: ეს ისაა, რომ ნაწილი გერმანელი კავალერიისა, რომელიც საქართველოში სდგას, იქნება შეცვლილი ქვეითი ჯარით.

ინგლისელების მაურ ბაჭის მიტოვების შესახებ.

ინგლისელებმა ბაქო დიდი სიჩქარით მიატოვეს. ამ სიჩქარეზე იმ ზომამდე მიაღწია, რომ მათ ეერც კი მოასწრეს გადაეხადათ ვალი იმ სასტუმროებისათვის, რომელშიაც მათ ჰქონდათ თავისი შტაბები. მაგალითად, სასტუმრო „ევროპის“ ვალი გაპყვათ 70,000 და „მეტროპოლის“ 40,000 მანეთი. არ მიუცია ჯამაგირი მოსამსახურეებისათვისაც. ინგლისელი კონსული მენტდონელი და გენერალი დენსტერვილი, რომელიც იყო ინგლისელი ჯარის უფროსი სარდალი ბაქოში, მოვიდენ თუ არა ენზელში, ორივენი სამსახურიდან დათხოვნილ იქმნენ. ისინი ამბობდენენ ბაქოს მცველებს, რომ მალე მოვა ენზელიდან 10,000 ინგლიელი და ბაქოს დაცვის საქმეს უზრუნველჰყოფენო. ამიტომ ბაქოს გარნიზონმა, რომელმაც მიიღო ოსმალოს ჯარის უფროსისაგან, ქალაქის მშვიდობიანის გზით ჩაბარებისათვის ულტიმატუმი, უარი განაცხადა ამ წინადადებაზე და მით აიძულა ოსმალეთის ჯარი ძალით და იარაღის საშუალებით აეღო ბაქო. რომ ეს ასე არ მომხდარიყო, მაშინ ამ სისხლის ღვრის, რომელსაც ადგილი ჰქონდა, როგორც ქალაქის აღების დროს, ისე ქალაქში შესვლის შემდეგ, თავიდან აიცილებდა ქალაქი ბაქო. მაგრამ ინგლისელებს სხვისი სისხლის დაღვრის ჯავრი არა აქვსთ, სამაგიეროოო, როცა ქალაქის მკაცრეგრეთ დიდი საფრთხე მოელოდათ, მაშინ ინგლისელები დაუყოვნებლივ ჩასხდნენ ნავიებში და მიატოვეს ქალაქი ბედის ანაბარად.

6 მაღალრანგ კონტრანუტეის შესახებ.

არავითარ განსაკუთრებულ კონტრიბუციას, როგორც ვიცით, ბრეტ ლიტოვსკის ხელშეკრულების თანამაბამ, გერმანია არ მოითხოვს, მხოლოდ რუსეთი ვალდებულია ანაზღაუროს ის ზარალი, რომელიც რუსეთმა გერმანელებს მიაყენეს. ალბათ ამას თუ ფუოდებენ, ბოლოდ-მეთ რასაკვირველია, ზოგიერთ გაზეთებში კონტრიბუციას.

Д.

გერმანული პრესა

ამას წინათ, შინაგან საქმეთა სამინისტროს განკარგულებით დაპატიმრეს ბ. ბ. ბაგრატიონ-დავითაშვილი და ევგენი სხვა მემამეულ. საზოგადოებამ იცის ამის მიზეზი. მათ მოინდომეს შეიარაღებული ბაკი რაზმის შემწეობით ვლეზებისაგან ფალის აკრება და ზარალის ანაზღაურება. ასეთი გამოსვლა, ცხადია, დემოკრატიული მთავრობა ვერ მოითმენდა და მანაც სათანადო ადეკვატ ბეჭნრნა რესპუბლიკის ტრტს. გერმანულ გაზეთ „Kaukas. Post“-ს დერმე თავისი გამოძიებებები ყოლია და მათი შემწეობით ფიქრობს ფაკათბილოოს მთავრობის ოფიციალური ცნობა. იგი სწერს:

„ჩვენი ინფორმაციით არავითარ „ბაკი რაზმის“ შედგენაზე ამ შემთხვევაში ლაპარაკი არ წარიმლება.

დატუსაღებულ მემამულეთაგან არჩეული გზა შეიძლება სავსებით არ ეთანხმებოდა აწსებულ სავალდებულო წესებს, მაგრამ არა ახალ ანარქიას, არამედ მხოლოდ თავის ქონებას ეძებდენ მემამულენი, იმ ქონებას, რომელიც მათ ეკუთვნით კანონის უფლებით.

თუ არჩეული გზა გაუგებრობაზედ იყო აზენებული, ამ გაუგებრობაში ყოველ შემთხვევაში მემამულეთ კი არ ედებათ ბრალი.

აქ იყო მეტის-მეტი დაჯერება და მინდობა იმ შესაბ პირებზე, რომელთა რჩევას ყოველ შემთხვევაში პოლიტიკასთან არაფერთან კავშირი არ ჰქონიაო“.

შეხედეთ! ამ მემამულეების შიერ არჩეული გზა თურმე სავსებით არ ეთანხმებოდა აწსებულ სავალდებულო წესებს. ამას ვერ უარყოფს გერმანული გაზეთი. მაგრამ არსებული სავალდებულო წესებიის დარღვევა დანაშაულობა კი არ ყოფილა, არამედ თავის ქონების მოძებნა, რომელიც „მათ ეკუთვნით კანონის უფლებით“. ჩვენ კი ვვგონია, რომ მათი მოქმედება სწორეთ უკანონო იყო და რადგან იგი იყო უკანონო, რომელიც მათ შეიარაღებული ძალით ცხოვრებაში უნდა გაეტარებიათ, ამიტომაც სწორეთ ეს ანარქიის გამომწვევიც იქნებოდა. ამაში ექვის შეტანა განა შეიძლება! და სრულიად სამართლიანათ მოიქცა ჩვენი მთავრობა, როდესაც მათ შესაფერი პასუხი მისცა.

ქართული პრესა

რუსეთის აღდგენაზე ბევრს სწერენ რუსულ პრესაში. არის გადადგმული პრაქტიკული ნაბიჯებიც სამართლი, უფის კომიტეტის მიერ. ნაბიჯი გადასდგა აგრეთვე ალექსეევმაც. ყველას მათ სურთ რუსეთი აღსდგეს, მაგრამ როგორი იქნება იგი, ეს კი სადაოა. დამფუძნებელ კრების წევრთა კომიტეტები შენატრიან დემოკრატიულ რუსეთს, დენიკინ-ლუკომსკები კი ოცნებობენ თვითმპყრობელურ რუსეთზე. გაზეთი „ერთობა“ ეხება ამ საკითხს და სწერს:

„საქართველოსთვის მაინც ერთია ცხადი — მისთვის ყოველად მიუღებელია ეხლა ჩვენი დამოუკიდებლობის მოსპობა. დემოკრატიულ რუსეთის აღდგენა შორეულ მომავლის საქმეა; დღეს-დღეობით კი შეიძლება აღდგენილ იქნას მხოლოდ ალექსეევ-დენიკინის რუსეთი, სულ ერთია ალექსეევ-დენიკინის რაზი შესძლებს ამას, თუ ინგლის-საფრანგეთის ბურჟუაზია.

ასეთს რუსეთს ჩვენ ენერგიულად უნდა ვაქციოთ ზურგი და ყოველგვარ საშუალებას მივმართოთ, რომ დემოკრატიული სული შეეინარჩუნოთ.

ჩვენ მხოლოდ იმ შემთხვევაში ვიქნებით უზრუნველყოფილი რრდილოეთიდან, თუ რუსეთში დემოკრატიული წყობილება მოიკიდებს ფეხს. ხოლო სანამ იქ დემოკრატიის გამარჯვება ფაქტად არ ქცეულა, ჩვენი ზრუნვის საგანი უნდა იყოს სხვაგან ყველაზე ძეტნი რუსეთის რეაქციონერთა შემოტევის წინააღმდეგ გასამკლავებლად“.

ჩვენ მართლაც ღონეს არ დავზოგავთ, რომ რეაქციას შეეეპრძოლოთ. ამიტომაც, როგორც „ერთობა“ ამბობს, სხვაგან კავშირსაც შეეკავთ რეაქციონური თავდასხმის წინააღმდეგ.

***

გაზეთი „საქართველო“-ეხება რუსეთის აღდგენის საკითხს და ფიქრობს:

ასეა თუ ისე, რუსეთის აღდგენა მოსალოდნელია, თუნდაც იმიტომ, რომ დიდი ევროპის სახელმწიფოები ამ მხრივ ნივთიერად დაინტერესებულნი არიან. ბევრი მილიარდები არის რუსეთში შემოზიდული, და ეს მილიარდები ეკუთვნის საფრანგეთს, ინგლისს და აგრეთვე ამერიკას, და იაპონიასაც. თუ იაპონიას ციმბირის ტერიტორიით შეუძლია რუსეთში ჩაფლულ მილიარდების ანაზღაურება, საფრანგეთს და ინგლისს ეს ნაკლებად ეხერხებათ; თავისი მილიარდები იმათ სხვა გზით უნდა დაიბრუნონ და ეს გზა არის რუსეთის ტერიტორიუმად აღდგენის და აღორძინების გზა.

თუ რუსეთი ამგვარი გზით აღსდგა, მისი საშველი არ იქნება. ეს იქნება ის ბედი, როგორც სპარსეთს ეწვია.

***

საქართველოს დაუბრუნდა ახალციხის და ახალქალაქის მაზრა. გაზ. „სახალხო საქმე“ ეხება ამ ამბავს და სწერს:

ისეთი ობიექტიური მდგომარეობა შეიქმნა პალესტინასა და ბეროოთაში, რომ ეროვნმა მთლიანად უნდა დაიბრუნონ რაც მათ სამართლიანად ეკუთვნის. ამ პირობების შიხედვით ჩვენ ვფიქრობთ, ოსმალეთი საქართველოსთან მეგობრულ განწყობილებისათვის არა თუ დროზე არ დასცილა ბბოოსაც, ლაზისტანზედაც უხდა დაისვას საკითხი, სადაც ქართველ ეროს ღვიძლი შვილები ცხოვრობენ. ქაიასტანში უნდა გაიშალოს სომხის ეროს დროშა და ამ განაწყობის ეროს მიეწიოს თავისუფალი ცხოვრების პირობები.

ოსმალეთს მხოლოდ ამ გზით შეუძლიან ამიერ-კავკასიას მეგობრულად თავი გაანებებს და ამნირად თავისი მდგომარეობაც განამტკიცოს. აქაურ ეროს კი გვმართებს: ძალიან ხელი მივცეთ ეროსნეულს, განვამტკიცოთ საშინაო ცხოვრება. ზოგადნირთ ადგილების მიბილოზაცია და სათანადო ადგილებს ეპატრონოთ, რაოა საერთო ძალლონით კიდევ უფრო ადგილად შეეძლოთ საშინაო ეროვნულ და საგარეო საერთო ცხოვრების მოგვარება.

ეროვნული საბჭო

№ 36 სხდომა

პარასკევი, 6 ივლისი თვე 1918 წ. ტფილისი, სასახლე.

თავმჯდომარე. გთხოვთ წაიკითხოთ რიცხვი.

ბ. მიქელაძე (კითხულობს:) სომხეთს 10 თანაერეს 4, აფხაზეთს 3, რუსეთს 2, ოსეთს 2, ქართველ ისრაილეს 2, ებრაელებს 1, ბერძნებს 1, გერმანელებს 1.

თავმჯდომარე. სიტყვა ეკუთვნის საბჭოს წევრს ჩიქოვანს.

დ.ვ. ჩიქოვანი (რადგ. დემ.) საბჭოს წევრნო! როდესაც პირველად ეს კანონ-პროექტი მე გავეცანი, ამისთანა შესავალი ჰქონდა, (ეხლა არ ვიცი იქნება დიდი ცვლილება მოხდა), იქ იყო ნათქვამი, რომ ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენლებისათვის საკანონმდებლო არის ენის ცოდნა იმდენად, რომ მათ გაგიგონ საბჭოში წარმოთქმული ქართული სიტყვა. ეს საკითხი, მართალია პირდაპირ ამ კანონ-პროექტის მუხლს არ შეეხება, რომელზედაც აქ არის ლაპარაკი, მაგრამ მე საზოგადოდ მინდა ამ საკითხს შევეხო.

არ ვიცი იქნებ ბოლოში იყოს ლაპარაკი ამის შესახებ, მაგრამ ფინანიდან ეს შესავალში იყო ნათქვამი, მე მეგონა, რომ ცალკე მუხლად იქნება შეტანილი ამ კანონ-პროექტში, თუმცა როგორც კანონის ცალკე მუხლი ხედ მიტია, და უსერხოული იქნებოდა, რომ კანონ-პროექტში ყოფილიყო ასეთი მუხლი, რომ აქ სავალდებულოა ქართული ენაზე ლაპარაკი, ვინ ითიდან ამაზე ლაპარაკი კანონში უნერხულია იმიტომ რომ ეს თავისთავად ეფულისხმება.

მაგრამ იმ პირობებში, რა პირობებში ხდება და იწყებს ჩვენი ცხოვრება ამის აღნიშვნა შეიძლება მეტი არ იყოს. რასაკვირველია ევროპაში ეს თავის თავად ეფულისხმება, მაგრამ ჩვენთვის საჭიროა, შესავალში მაინც იყოს ნათქვამი, რომ სავალდებულოა. უმთავრეს ენის ცოდნა იმდენად, რომ მათ გაიგონ მოსაგენილი სიტყვა.

ეხლა კი ისე გამოდის რომ ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენლებს ეფლება აქვთ ყოველ შემთხვევაში, თავის ენაზე ილაპარაკონ. ასე რომ რვა ენის წარმომადგენელნი, რვა ენაზე ილაპარაკებენ; ჩვენ იმდენივე თარგმანნი დაგვჭირდება.

ამ ვარ ვიცი ეროვნულ საბჭოს წევრნი საფუძვლიანენ თუ არა ამ ბარემბრეს თუ საფუძვლიანენ რითი ხელმძღვანელობენენ, როცა ამ საკითხს ასე გამოუკვეველად სტოვებენენ.

ჩემის აზრით, ამ საკითხის გამოურკვეველად დარჩენა ყოველად შეუძლებელია. მე ამ კითხვას ვსვამ თუ ვინმე არის წინააღმდეგი, მაშინ შეიძლება ორატორები გამოვიდენენ და ეს კითხვა წარმოაყენონ. მაგრამ მე მგონია რომ ამისთანა საანბანო ჭეშმარიტების საკითხის ფანმა ამ პირობებში, რა პირობებშიაც ჩვენ ვქმნით სახელმწიფოს, ჩვენ არ შეგვიძლიან. შეუძლებელია აქ 7—8 ენაზე ლაპარაკი, ვინაიდან კანონ-პროექტის შესავალში ლაპარაკი იყო ამაზე. აქ უნდა იყოს გადაწყვეტილი, მე არ ვამბობ რომელი ენაზეაი უნდა იყოს მოთავსებული, მაგრამ ყოველ შემთხვევაში, აქ უნდა გადაწყვეტილი იყოს ეს კითხვა, რომ ვინც შემოვა ჩვენ საბჭოში, ის ვალდებული უნდა იყოს ეფლეველად ქართულ ენაზე ილაპარაკოს.

მე მგონია, რომ აქ ორი აზრი შეეძლებელია.

ყოველ შემთხვევაში, საბჭომ ამაზე თავისი გადაწყვეტილი აზრი უნდა სთქვას.

თავმჯდომარე. სიტყვა ეკუთვნის საბჭოს წევრს რევაზ გაბაშვილს.

რ. გაბაშვილი. (ერ. დემ.) ისის შემდეგ, რაც რამდენიმე ორატორმა ილაპარაკა, მე მგონია, რომ ამბავი იყო ამოწურული...

ს. ლ ე ვ ა ნ ი (ადგილიდან) კამათი შეწყვეტილი იყო პირველ მუხლის შესახებ. (ხმა: კამათი ისსება თუ არა?)

გ ა ბ ა შ ვ ი ლ ი. მე ვლაპარაკობ პირველ მუხლის შესახებ. პირველ მუხლში სარა ნათქვამი, 26 წარმომადგენელი და შემდეგ ორის განსაზღვრული 2, 3, 10 და სხვა. სწორედ ამაზე მინდა ვილაპარაკო.

---

*) ეს საუბარი კვირის ნომერში უნდა დაბეჭდილიყო, მაგრამ უადგილობის გამო არ მოხერხდა რედ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მე წინადაც მოგახსენეთ, რომ 26—ეს არ არის ნამდვილი რიცხვი. ეს არ არის რომელიმე სტატისტიკურ ცნობებზე დამყარებული რიცხვი. არის ზეპირად აღიარებული.

როდესაც მომხსენებელმა წარმოადგინა ცნობები და სთქვა, ვითომ მე მეცნიერების ცნებების დასაბუთება მოვითხოვე და დაუმატა, რომ წინად ამ ცნობებზე სხვა აზრისა ვიყავი. მე იმას ვამბობ, რომ არ არის არავითარი სტატისტიკური ცნობები, რომლებითაც ხელმძღვანელობდა მომხსენებელი. მე ვამბობ, რომ ასეთი მეთოდი არც ლოიკურია, არც მეცნიერული. როდესაც თქვენ არ გაქვთ საზომი, თქვენ არ შეგიძლიან ამ საზომით გამოიზომოთ დაბლოგებით მაინც. თქვენ უნდა გამოიკვლიოთ რამე, რაც საზომს უნდა ჰგავდეს.

მეორე ჩემ მოსაზრებას, რომ არ შეიძლება სომხებს ათი წარმომადგენელი მივცეთ და სხვ.. მარტო იმით კი არ ვასაბუთებდი, რომ არა გვაქვს ნამდვილი სტატისტიკა, არა, აქ სხვა მოსაზრებაც იყო, ეს მოსაზრება არ გაბათილებულა. მე ვამბობდი ქვემეურდომობის კანონზე. მართალია ეს კანონი ამბობს: ის არის შოქალაქე ვინც მიეწერება რომელიმე ადმინისტრატიულ ერთეულზე, მაგრამ ჩვენ საბუთები გვაქვს, რომ ისანი მიწერილები იყვნენ ადრეეე, რადგანაც აქ შაშინ საქართველო არ იყო. მათ დღემდის ჩვენი ქვეშეურდომობის სურვილი არ განუცხადებიათ: ეხლა თუ ეკითხავთ: უნდათ თუ არა ჩვენი ქვეშეურდომობა,-მე დარწმუნებული ვარ, რომ შეიძლება ბევრმა სთქვას: ჩვენ არ გვინდა ქვეშეურდომობა საქართველოსიო.

რად გინდათ, რომ კისერში ხელი მოკიდოთ და მოიყვანოთ აქ.

მაგრამ ესეც არაფერი.

ბატონი მომხსენებელი ასეთ ამბავს გვეუბნება (თუ მე არ ვცდები და მისი აზრი გავიგე) ისეთი მოსაზრება მოიყვანა, რომლიდანაც სრახს, რომ თურმე მოტყუება სდომნიათ ზოგიერთ ეროვნულ უმცირესობათა.

მომხსენებელმა სთქვა: თუ ბუსულ ეროვნულ საბჭოს ვაძლევთ ორ წარმომადგენელს ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ეხლავე ეყოლება ეს წარმომადგენელები. ეს იმას ნიშნავს, რომ მერე როცა გაიხსნება, რუსული ეროვნული საბჭო, შაშინ განხილულ-ლ-ლ-ლ

დეპეშები.

ტ. ვ ი.

ბ ერ ლ ი ნ ი, ოქტ. 14. კრონპრინც რუპრიხტის ლაშქარი. დღეს ორივ მხრიდან იერიშები მოვიგერეთ. ობენინი-ო-ვაკში შემოკრილი მტერი გავიტეხეთ. კამბრეს ჩრდილო-აღმოსავლეთით მტრის ძლიერი შემოტევაა. ბუშენსა და ხასპრს შორის ვერ გაიმარჯვეს. სოლესმას სამხრეთით ბრძოლის შემდეგ ინგლისელების მიერ დატოვებული ადგილები გავშენდეთ. კრონპრინცის ლაშქარი. ალსას ჩრდილოეთით და ეზოკვილის სამხრეთით მტრის ჯერიშები მოვიგერეთ. შენ-დე-დამ-თან და სიუმთან წინ წავიწიეთ. პალვიციის ლაშქარი. ოქტ. 12-ს დაკარგული ადგილები დავიბრუნეთ.

ვ ი ნ ა, ოქტ. 14. იტალიის ფრონტზე საარტილერიო მოქმედებაა.

სამხრეთ-აღმოსავლეთის ასპარეზზე ჩვენი ალბანეთის ჯარები უკანდახვეთი ბრძოლას აწარმოებენ. ნიშნის ჩრდილოეთ რაიონში უკანდახვეთი ბრძოლა გრძელდება, რომელშიც უბრალო მოქალაქეებიც მონაწილეობას იღებენ. მორავის ველზე მტერი საგრძნობლად გვიტევს.

უცხოეთი.

იტალიის ბასუხი.

ლ უ გ ა ნ ო, ოქტ. 10 („ბერლინერ ცაიტუნგის“ ცნობა). იტალიაც გამოეხმაურა ცენტრალურ სახელმწიფოების მიერ საზავო ნაბიჯს. იტალიის მთავრობა აცხადებს, რომ ზავის ზონადადების მიღება მხოლოდ მაშინ შეიძლება, როცა მტერს ისეთი მოთხოვნილებები წარედგინება, რომ ომის განახლება შეუძლებელი შეიქმნეს. მაგრამ საეჭვოა, რომ ცენტრალურმა სახელმწიფოებმა ასეთი პირობები მიიღონ და ამისთვისაც შესაძლებელია, რომ მათი ზავისკენ გადადგმული ნაბიჯები უნაყოფო იქნეს. ზავი მოახლოებულია, ის მით უფრო მალე იქნება, რამდენად შეთანხმების სახელმწიფოების ერები წყნარად და გულგრილად იქნებიან.

გერმანიის მოაზრობის ბოდიტაკი.

ბ ერ ლ ი ნ ი, ოქტ. 11. სტატს-მდივანი ერთ გამოჩენილ გაზეთის კორესპონდენტს შემდეგს ეუბნება: „მე არ შემიძლიან გადმოგცეთ თქვენ ყველა ის, რაც მთავრობამ ამ მოკლე ხნის განმავლობაში გააკეთა. არა სიტყვების და პროგრამის მიხედვით უნდა ვიმსჯელოთ მთავრობაზე, არამედ მისი მოქმედების მიხედვით. პირველ სამ დღეში ჩვენ გადავდგინ ნაბიჯები, რომ სამხედრო ძალა შეგვიქმნა პოლიტიკურად მტკიცე და დაგვეშორნილებინა ის სამოქალაქო ძალისთვის. ამის გამო სამხედრო მინისტრი ფონ-შტეინი იძულებული შეიქმნა დაეტოვებია პოსტი და მის ადგილ მოვიწვიეთ ლიბერალური ადამიანი—ფუში. შემდეგ გადავყენეთ ორი ღენერალი ფონ-ვალიგნაფი და გასინაში, რომლებიც მილტარიზმის განხორციელება იყვნენ. სამხედრო ძალა ომის დროსაც სამოქალაქო ძალას ე. ი. რეიხს-კანცლერს ემორჩილება. კაბინეტის უფროსი ფონ-ბერგი იძულებული შეიქნა თანამდებობისთვის თავი დაენებებინა. კორესპონდენტის შენიშვნაზე,—გაჭირა თუ არა ამასთანავე ერთად მილიტარიზმი, სტატს—მდივანმა დადებითი პასუხი მისცა და განაგრძო „ამის შესახებ მე ადრევე... (გამოტოვებულია) მაგრამ ძალადობა, რომელმაც ყველაფერი მაფილით უნდა გადაწყეტოს, პოლიტიკაშიც სუფევდა. ეხლა კი გერმანიიდან ძალადობის ელი განდეგილია. ყველაფერ შემოხვევებში ეხლა ჩვენ იმ აზრს ვადგიავთ, რომელსაც ბ. დეპუტატობის დროს ვიცავდი. „ფიქრობთ თქვენ, რომ მომავალშიც ერების ლიგის მომხრე იქნებით?“. „რასაკვირველია მე, როგორც ზენეთ, დარწმუნებული ვარ, რომ ერების ლიგა წარმოადგენს მაღალ იდეალს და პრაქტიკულ ღირებულებას. ეხლა ყველა ერმა უნდა უარაყოს უნდენი ძალის ხმარება სხვა სახელმწიფოებთან სადავო საკითხების გადაწყვეტის დროს“.

რეიხსტაგის ბასხნა.

ბ ერ ლ ი ნ ი, ოქტ. 12. რეიხსტაგის სხდომა ოქტ. 16 შესდგება.

ტყვეების გაცვლა.

საფრანგეთიდან გერმანიაში ჩამოვიდა 500 ტყვე. იმედია, რომ მალე მოხდება ტყვეების საერთო გაცვლა. გერმანიის მთავრობა ამისთვის ყოველგვარ ზომებს ღებულობს.

სამხრეთ ადგა.

რუსეთის დეპეშათა სააგენტოს ცნობით, ბოლშევიკებმა სამარა აიღეს ოქტომბრის 7 სალამოს. მუშები, რომლებიც ამხედრებული ყაზან ჩეხო-სლოვაკების წინააღმდეგ, სიამოვნებით შეხვდნენ ბოლშევიკების ჯარებს.

განმარტებას შოიხსენებენ.

ამ ს ტ ერ დ ა მ ი, ოქტ. 11 „მორნინგ პოსტი“ იტყობინება: სანამ მოწინააღმდეგე დაწვრილებით განმარტებას არ მისცეს ვილსონს, არავითარ პასუხს არ მისცემენ მოკავშირენი გერმანიას მის წინადადებაზე.

ედხას-დაბრუნენ.

ენენეკა, ოქტ. 11. სოციალისტი დეპუტატი რაფიკ დუვენნი და მისი მოშმრენი განმარტავენ, რომ ელზას-ლორენის ავტონომია საუკეთესო დათმობა იქნება გერმანიის მხრიდან. ყურადღების მისაქცევია ვაზეთი „ომლიბარში“ ალეგანასოს მიერ მოთავსებული წერილი, რომელსაც ის ათავებს შემდეგი სიტყვებით:

„ჩვენ სავალდებულოდ მიგვაჩნია განვიხილოთ ზავის ყოველი წინადადება. ჩვენ ურაზე ვიქნებით მანამ, სანამ საყოველთაოთ ცნობილ არ იქნება ცენტრალურ სახელმწიფოთა ერების პოზიციის შეცვლის ფაქტი.

დამარგსდა თუ ბრა.

ბ ერ ლ ი ნ ი, ოქტომბ. 11. „ნიუ კურანტს“ თანამშრომელი ამბობს, რომ გერმანიის მიერ მიცემულ წინადადების უარის ყოფა საეჭვოთ ხდის ომის წარმოებას, ბელგიის და ჩრდილოეთ საფრანგეთის განადგურებას, უკან დახვეა ამტკიცებს, რომ გერმანიის ფრონტი გარღვეული არ არის, გერმანიის ჯარი დამარცხებული არ არის და მას შეუძლიან წინააღმდეგობის გაწევა.

ი ტ ა ლ ი ა ში.

ლ უ გ ა ნ ო, ოქტომბ. 11. ცენტრალურ სახელმწიფოთა ზავის წინადადებამ დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა იტალიის მცხოვრებლებზე, ომის მომხრენი დიდ მუშაობას აწარმოებენ, რომ ეს შთაბეჭდილება შესასუსტონ.

ე ლ ჩ ი.

ბ ერ ლ ი ნ ი, ოქტ. 11. იმ აზრით, რომ ყოველ შემთხვევისათვის მზად იყოს საზავო შუამავლობისთვის, ჰოლანდიის სამეფო სამჭიმ ვამბენგტონში ჰოლანდიის ელჩად დანიშნა ახალშენთა მინისტრად ნამყოფი კრამერი.

სამხედრო სასამართლო.

ბ ერ ლ ი ნ ი. ოფიციალურად. იმპერატორმა წინადადება მისცა რეიხსკანცლერსა და პრუსიის იუსტიციის მინისტრს წარედგინონ მას სამხედრო სასამართლოებისა, პრუსიის სამხედრო სასამართლოების და საგანგებო სასამართლოების გარდაწყვეტილებანი იმ პირთა წინააღმდეგ, რომლებსაც ბრალი ედებათ გადიციაში მონაწილეობის მიღებაში, ქუჩაში მომხდარ დემონსტრაციაში, სიმშილით ბიმოწვეულთ და სხვა ამგვარ უწესობებში. და ამის გამო სასჯელიც გადაუხდათ ჯარიმის სახით.

ფინლანდიის მეფე.

ოქტ. 9 ფინლიანდიის პარლამენტმა 1772 წლის კონსტიტუციის § 38 მიხედვით ჰესენის პრინცი ფრიდრიხ—კარლოს ფინლიანდიის მეფედ აირჩია. ბერლინის პრესა ამბობს, რომ ეს ფინლანდიის ხალხის კერძო საქმეა და გერმანიის პოლიტიკას და გერმ. ხალხს უმრავლესობას სულ არ ეხებიო.

1915 წლის რუსეთ-იაპონიის საიდუმლო შეთანხმება.

ეს ცნობა ვაზ„ რეჩში“ გადმობეჭდილია მოსკოვის ბოლშევიკურ ვაზ. „მირიდან“; ვაზ. „ჩეჩი“ შენიშნავს უკეთებს ამ ცნობას და ამბობს, რომ წყარო, საიდანაც ეს არის გადმობეჭდილი, იმიტომ დავასახელეთ რომ ამ „შეთანხმებაში“ ბევრი უთავბოლო მუხლებიაო.

„20—ივნისი 3—ივლისი ახ. სტ. 1915 წ. ე. ი. გაეცხრავეოდ ომის დროს, რუსეთსა და იაპონიის შორის საიდუმლო ხელშეკრულებაა დადებული.

ამ ხელშეკრულებას (მოგვაკვს საგარეო საქმეთა კომისარის ოფიციალურ კრებულიდან № 3) შემდეგი სათური აქვს: „საიდუმლო შეთანხმებაა რუსეთსა და იაპონიის შორის, რომელსაც მხედველობაში აქვს საერთო იარაღით გამოსვლა ამერიკისა და ინგლისის წინააღმდეგ შორეულ აღმოსავლეთში 1921 წლის ზაფხულის დამდეგამდე.“

ეს შეთანხმების პირობა ხელმოწერილია რუსეთის მხრივ საგარეო საქმეთა მინისტრის საზონოვის და იაპონიის მხრივ „ეიკონტ-მოტონეს მიერ 21 ივნისს—3 ივლისი ახ. სტ. 1915 წელს.

თუმცა პირობის დამდებნი გამოსვლის განსაზღვრულ ვადას არა ნიშნავენ, მაგრამ მაინც ივალდებულებენ თავს საერთო ძალებით იმოქმედონ როგორც შეერთებულ შტატებსა (მაშინ კიდევ ნეიტრალურ სახელმწიფოსი) აგრეთვე ომში მოკავშირე ინგლისის წინააღმდეგ.

ხელშეკრულება მიზნით ისახავს „ჩინეთის დაცვას სხვა რომელიმე მესამეს სახელმწიფოს ჰოლიტიკურ ბატონობისაგან და თუ რომელიმე მესამე სახელმწიფოს ამის წინააღმდეგ ადგება, შეთანხმებულნი ვალდებულნი არიან საერთო შეიარაღებული ძალით გამოვიდნენ“. ამასთანავე ისინი პირობას სდებენ „სპპარატული ზავით არ შეეკრან საერთო მტერს.“

ხელშეკრულება დადებულია ექვსი წლის ვადით—1921 წლამდე.

ახალი ამბები.

მთავრობაში.

○ საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარის სახელზე შემდეგი დეპეშა მოვიდა: „პოლიტიკალურ კავშირების სოხუმის ცენტრალური ბიურო მიესალმება საქართველოს მთავრობას, შავრაზმელ თავადების საქართველოს რესპუბლიკის წინააღმდეგ შეთქმულების გამოაშკარავების გამო. თავმჯდომარე რამიშვილი, მდივანი დგებუაძე.

○ თანახმად საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის დადგენილებისა დ. მ. აბხაზი დანიშნა საქონლის გამცვლელ კომიტეტის თავმჯდომარედ.

○ გუშინ. 15 ოქტომბერს, დილის 9 საათ. შრომის სამინისტროში დაიწყო საერთო თათბირი საფინანსო და ეკონომიურ მდგომარეობის შესახებ საქართველოს რესპუბლიკაში და რკინის გზის მოსამსახურეთა მდგომარეობის შესახებ. თათბირს დაესწრენ წარმომადგენელნი ფინანსთა, ვაზთა, სასურსათო და შრომის სამინისტროებისა.

○ სახელმწიფო კონტროლიორმა ფ. გოგიჩაიშვილმა წარუდგინა ეროვნულ საბჭოს ფრიად ვრცელი და დასაბუთებული მოხსენება: 1) სახელმწიფო კონტროლიორის დებულებისა, 2) კონტროლის დროებითი შტატების და 3) რევიზიის წესდების პროექტის დამტკიცების შესახებ. მოხსენებაში აღნიშნულია თუ რა სისტემით სწარმოებს კონტროლი დასავლეთ ევროპაში.

○ შინაგან საქმეთა მინისტრის განკარგულებით, ის თავად-აზნაურთაგან, რომელნიც დაპატიმრებულ იყვნენ, რადგან შავის რაზმის შედგენის განხრახვა ჰქონდათ, განთავისუფლებულ იქმნენ ვასილ ბაგრატიონ-დავითაშვილი, ივანე ბეგთაბეგოვი და ალექსანდრე დეკანოზიშვილი, ამავე დროსიმავე საქმის გამო დაპატიმრებულ იქმნა გრიგოლ ოსსოსის ძე ჯავახიშვილი.

○ მიწათ-მოქმედების მინისტრმა წინადადება შეიტანა მთავრობაში, რომ გამოცემულ იქმნას კანონი ომის შესახებ, თუ რაოდენი მიწა უნდა მიეცეს თითო სულს გლეხს, რათა ამითი აკეთებულ იქმნას გლეხთა შორის მოსალოდნელი არასასურველი საქმის გამშვეობა. ამ წინადადების მიზეზად ის არის დასახელებული, რომ ამ ბოლო დროს გახშირდა თვითნებობით დაკარა ხაზინის მიერ მიზომილ მიწებისა, რომლითაც სარგებლობდნენ არა თუ კერძოდ გლეხნი, არამედ მთელი სოფლის საზოგადოებანიც.

სასურსათო საქმე.

○ ტფილისში სდგება პურის მცხობელთა ორგანიზაცია, რომელსაც განზრახვა აქვს გამოაცხოს თეთრი პური 3 მ. 50 კ. გირვანქა.

○ ზესტაფონიდან ქალაქის მოურავი დეპეშით აცნობებს საქართველოს ქალაქების კავშირის უმთავრეს კომიტეტს, რომ ზესტაფონში შიმშილობა ჩამოვარდაო და ამიტომ დაბეჯითებით სთხოვს 2 ვაგონი ხორბლის გაგზავნას.

○ საქართველოს რესპუბლიკის სასურსათო საბჭომ დაადგინა საქართველოში მარილის მონოპოლია დასტოვოს და სარეკვიზიციო ფასი 5 მან. 50 კაპ. ფუთზე დანიშნოს.

○ დღეს 16 ოქტომბერს, დანიშნულია საქართველოს რესპუბლიკის სასურსათო საბჭოს კრება, რომელშაც სხვათა შორის თავმჯდომარის ამხანაგი უნდა ამორჩიოს და აგრეთვე უნდა აირჩიოს წარმომადგენელნი უფბანში გასაგზავნათ და საქონლის გასაცვლელ კომიტეტში.

○ 25 ვაგონი ხორბლის გარდა, რომელიც უკვე მოვიდა ფოთში, საქართველოს რესპუბლიკის სასურსათო საბჭოს რეშენებულებს უფბანშივე უყიდნიათ 65 ვაგონი ხორბალი საქართველოში გამოსაგზავნათ. სასურსათო საბჭო ეხლა ლონისძიებას ეძებს ამ მოზიდულ ხორბლის ფოთში შესასყიდათ ფული იშო

○ სომხურ გაზეთებს ატყობინებენ, რომ ბაქოს აღების დროს ქართველები დიდს დახმარებას უწევდნენ სომხებს; შავ ქალაქში მიელი ლაზარეთი გადაარჩინეს. სომხებს დახმარებას და მფარველობას უწევდნენ პოლონელები და ადგილობრივი ოსმალებიც.

○ გარნიზონის უფროსის ბრძანებით დატუსაღებულ იქმნნენ: პოლკოვნიკი გოგიტიძე, პოდპოლკ. ლეონიძე და პოროუჩიკი ნაკუპაია შაქრით სპეკულიაციისათვის.

○ ოსმალეთის შტაბი გუშბრიდან გადატანილ იქმნა ყარსში.

○ თანახმად სასოფლო კომისიის ცნობისა სამეგრელო განთავისუფლდა ყაჩღთა ბრბოებიდან.

○ ცენტრალურ მოპრიგებელ კამერაში, მუშათა სამინისტროს წინადადებისამებრ, ქალაქის გამგეობამ ორი წარმომადგენელი დანიშნა ქალაქის მოურავის ამხანაგი გ. გ. კოზიეევი და უმთავრესი კონტროლიორი ი. ს. პეტრაკოვსკი, მათ მოადგილეთ—ქალაქის გამგეობის წევრი ს. გ. ფირუზოვი და საბჭოს მდივანი ვ. თ. ხახანაშვილი.

○ 13 ოქტომბერს მუშათა კლუბში უცნობ აფიცერსა და სალამოს გამგე კურნერის შორის პირად ინტერესებისათვის ლაპარაკი მოხდა. აფიცერმა რევოლვერით კურნერი დასვრა, აფიცერი ტუღუში და ერთიც უცნობი აფიცერი მიიმალა.

○ 13 ოქტომბერს ანასტასია ტრონინის ბინიდან ანასტასია ოურკოვსკიმ მოიპარა სხვა და სხვა ნივთები 6045 მ. ღირებული.

○ საბეჭდოო გამგეობამ ცნობა მიიღო, რომ ბაკურიანიდან წამოსულ ლტოლვილთა საქონელს, რომელნიც ყარაიაზში დასახლდენ ჭირი გასჩენია. საქონლის ჭირი მძვინვარებს ფურმე თიანეთის და გორის მაზრებში. ქუთაისის სადგური ატყობინებს საბეჭდოო გამგეობას, რომ საქონლის სიმცირის გამო საქონლის ასაკრეფი ზრატი არა მზადდებიო და საჭიროა მთავრობამ განსაზღვრული თანხა გადასდოს სადგურის გასაფართოებლათ.

ახლად შემდგარ საქართველოს რესპუბლიკის ბეიფიალ ექმნა საზოგადოების პრეზიდიუმში შევიდნენ ექმიმები ვ. ი. ლაშური (თავმჯდომარე) კ. ატრენი მის ამხანაგი და შეკრებად ექმიმები: დ. და ს. ახმეტელაშვილები და შ. დიდაბრიშვილი.

ტფილისის საგუბერნიო კომისრიატში.

ტფილისის გუბერნიის კომისარმა შ. მაღლაკელიძემ დეპეშით უბრძანა გორის მაზრის კომისარს, რომ ენერგიული ზომები იქნეს მიღებული სახელწოფო ფონდში გადასულ ბაკურიანის ტყეების გაჩეხვა-მოსპობის შესაჩერებლად, რასაც სამოწამ-მომქმედო სამინისტროს რწმუნების ცნობით, ს. ცემის მცხოვრებნი სჩადიან, ხოლო დამნაშავენი გადაცემულ იქნენ სამსაჯულოსთვის.

ტფილისის გუბერნიის კომისარმა ყაზბეგის რაიონის კომისარის ფიცხელაურისაგან მიიღო შემდეგი დეპეშა:

„დღეს, 11 ოქტომბერს, სოფელ ყაზბეგში მოხდა ყაზბეგისა, ხნოს და ცდოს მცხოვრებთა კრება, ყაზბეგის რაიონის კომისრის ალექსანდრე ფიცხელაურის თავმჯდომარეობით. კრებამ იქმნია მსჯელობა, რომ ტფილისიდან დაწყებული დარიალის ხეობამდე გზებში გავრცელდა ყაჩაღთა ბრბოებისაგან ძარცვა-გლეჯა და დაადგინა: ეთხოვოს ტფ. გუბერნიის კომისარს მოგვეცეს სნოს, ყაზბეგისა და ცდოს მცხოვრებთა საიმედო პირებს, როგორც საშობლოს ერთგულთა, იარაღის ტარების ნება, რათა დავიცვათ თავი გზებში მძარცველთა ბრბოებისაგან. გთხოვთ ნება მისცეთ რაიონის კომისარს იარაღის ტარების ნებართვა მისცეს საიმედო პირებს“.

ამის პასუხად ყაზბეგის რაიონის კომისარს ფიცხელაურს ტფილისის გუბერნიის კომისარმა შ. ნ. მაღლაკელიძემ დეპეშით აცნობა შემდეგი:

„ყაზბეგის რაიონის მოქალაქეთა წრფელი ერთგულება საშობლოსა და დემოკრატიული რესპუბლიკის თავგრობისადმი, რომელიც ხალხის ინტერესების ქეშმარიტ დამცველთაგან შესდგება, მუდამ შეუდრეკელია. ვუცხადებ რა მათ ჩემს მადლობას, ვაღიარებ, რომ მეშზადა ვარ ყოველთვის დახმარების ხელი გავუწოდო მათ ყოველგვარ საჭიროებას. წინადადებას გაძლეგ მისცე შენის მხრით დროებითი ნებართვა იარაღის ტარებისა საზოგადოების მიერ არჩეულ პირებს და ამასთანავე წარმომდგენოთ სია მათ ყოველი თოფის სისტემისა და №-ის აღნიშვნით, რათა ჩემ მიერ მიეცეთ მუდმივი ნებართვა.

თრიალეთის რაიონის კომისარი ბარტყუღლაშვილი დეპეშით აცნობებს ტფილისის გუბერნიის კომისარს, რომ თათრები ერეკებიან ოსმალეთისაკენ გადმოხვეწილთა ცხვრისა და საქონლის ფარეს... მილიკა უძლურია ოსმალეთში თავაშვებულ ბანდიტის წინააღმდეგ. გადმოხვეწილებში მძვინვარებს შავი სახადი და ასობითი იხოცება ხალხი... სენი ვრცელდება მკვიდრთა შორის, სასწრაფოდ საჭიროა ორმოცი კაცისაგან შემდგარი სასამზღვრო რაზმი...

ამის გამო ტფ. გუბერნიის კომისარის შ. ნ. მაღლაკელიძის მიერ განკარგულება მიეცა გუბერნიის ექიმს: გაგზავნოს აღნიშნულ რაიონში საექიმო მფრინავი რაზმი და ამასთან განმეორებითი შუამდგომლობა აღიძრას შინაგან საქმეთა მინისტრის წინაშე სასამზღვრო რაზმის გაგზავნის აუცილებლობის შესახებ.

11 ოქტომბერს ტფილისის გუბერნიის კომისარმა შ. მაღლაკელიძემ ტელეფონოგრამით მიმართა შინაგან საქმეთა მინისტრს, რომელითაც დაბეჯითებით ითხოვს დაკმაყოფილებული იქმნეს მის მიერ 30 აგვისტოს აღძრული შუამდგომლობა გუბერნიის სამმართველოს და გუბ. კომისარიატის კანცელარიის კრიტიკული ნივთიერი მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ. კომისარი მაღლაკელიძე ხსენებული შუამდგომლობის შესახებ აღნიშნავს. რომ შუადგომლობის დაკმაყოფილება საშუალებას არომეცეს მშიერ-შეუფარველ თანამშრომლებით სწრაფი და პროდუქტიული შუამბასაო.

გორის მაზრის კომისარისაგან დეპეშის მიღების გამო, გორის სამაზრო მილიციის უნცროსი კიკაჩეიშვილის მოღვაწეობაში ბოროტმოქმედების აღმოჩენის შესახებ ტფილისის გუბერნიის კომისარის შ. მაღლაკელიძის მიერ წინადადება მიეცა ტფილისის გუბერნიის სამმართველოს უფროსს მრჩეველს ი. კ. ელეგარხოვს, რათა დაუყონებლივ გამემზრავრის გორის კომისარიატის ყოველგვარი საფინანსო საქმეების სარეგიზოით დახარჯულ თუ მითვისებული ფულის გამოსარკვევად.

ამავე საქის გამო გუბერნიის კომისარმა მ ინართა ტფილისის საკონტროლო პალატის უფროსს, რათა გუბ. კომისარიატის წარმომადგენელთან ერთად სარეგიზოთ გაგზავნილ იქნას გორში აგრეთვე საკონტროლო პალატის მოხელეც.

გუბერნიის კომისარმა ბ. შ. მაღლაკელიძემ აცნობა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ელჩს ახალციხე-ახალქალქის მაზრებში, რათა დაუყონებლივ წავიდეს ის ახალ ციხისა და ახალქალქის რაიონში და მთელი თავისი იეტორიტეტული გავლენა იქონიოს ქრისტიანს და მუსულმან მცხოვრებთა შორის მშვიდობიანი განწყობილების დასამყარებლათ, რა საქმეშიაც ყოველ გვარი დახმარება აღმოეჩენება, როგორც სამხედრო, ისე სამოქალაქო და საზოგადო ორგანიზაციების მხრივ.

გ ა ნ ც ხ ა ღ ე ბ ე ბ ი

წესდება

კავკასიის საიმპერატორო და საეკონომიკო საკაციო საზოგადოებისა.

§ 31.

საბჭოს კრების შესახებ უნდა შესდგეს ოქმები, რომელთაც ხელს აწერენ ყველა დამსწრე წევრები. თუ საბჭოს წევრი არ ეთანხმება კრების დადგენილებას და მოითხოვს თავის აზრის ჩაწერას ოქმში, მას პასუხი არ მოეთხოვება ამ დადგენილების თაობაზე.

§ 32.

საბჭოს ეკუთვნის უმაღლესი ხელმძღვანელობა და გამგეობა საზოგადოების საქმეთა, სახელდობრ:

1) თავის წევრთა შეშფოთებით ზედამხედველობა ყოველ ჟამს საზოგადოების საქმეებისა, გამგეობისა და მის ხელქვეით პირთა მოქმედების განსჯა-განხილვა;

2) განხილვა გამგეობასთან ინსტრუქციისა (ნაკაზისა), განმარტება ურთერთობისა გამგეობისა და საზოგადოების წარმომადგენელთა შორის, რომელნიც სხვა ქალაქებში იქნებიან დანიშნულნი, და აგრეთვე გამგეობისა და საზოგადოების მსახურთა შორის, მათი უფლებებისა და მოვალეობისა;

4) გამგეობის მიერ წარმოდგენილ საქმეთა დამტკიცება, შესწორება ან უარყოფა;

5) მოწვევა ჩვეულებრივისა და არა ჩვეულებრივის კრებისა და მის მიერ განსახილველ საქმეთა შემოტანა;

6) განსნა და ხდურეა საზოგადოების განყოფილებათა;

7) არჩევა და წარდგენა საზოგადო კრებაზე დასამტკიცებლად გამგეობისა და საბჭოს წევრებისა. თუ საბჭოს მიერ არჩეული წევრი გამგეობისა ან საბჭოსა საზოგადო კრებამ არ დაამტკიცა, კრებას შეუძლიან სხვა ვინმე აირჩიოს ხმის უმრავლესობით, და

8) განხილვა ყველა საკითხებისა, რომელნიც თანახმად ამ წესდებისა ან გამგეობის დადგენილებით წარდგენება საბჭოს.

§ 33.

საბჭოს წევრები და კანდიდატები ასოლენ თავიანთ მოვალეობას თანახმად ამ წესდებისა ჩამოთვლილ კანონებისა და წესებისა. თუ მათ დაარღვიეს აღნიშნული კანონები, წესები, საზოგადო კრების დადგენილებანი, გადაეჯარებს თავიანთ უფლებებს და გამოჩენეს უმოქმედება, ისინი პასუხს აგებენ თანახმად საზოგადო კანონებისა.

საზოგადო კრებას შეუძლიან სამსახურის ვადის გასვლამდე გადაიყენოს საბჭოს წევრნი და კანდიდატები.

§ 34.

საბჭოს წევრებს გასამრჯელო ეძლევათ საზოგადო კრების დადგენილების თანახმად.

ქართული შრიფტი

რუსულ ასოებიან საბეჭდავ მანქანებს ვახალისებ ქართული შრიფტით. მაგალითისთვის ყოველ დროს შეიძლება გადაკეთებული მანქანის გასინჯვა. ს. გ ერ მ ა ნ ი, სასახლის ქუჩა, № 2. 691 10—1

მედიცინის დოქტორი

ბეერლინის უნივერსიტეტისა

ბ. ბ. მეგრაბიანცი

ჩამოვიდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება.

შინაგანი ავადმყოფობა, ქალებისა და გულისა. იღების ახალ რენტგენის—ელექტრო წამლების კაბინეტში; გასინჯვა და წამლობა X-ს სხივებით დიდი სალეზოიდი და არსებულის ტოკით ფილტვების, გულის და სხვა შინაგანი ავადმყოფობისათვის. ყოველ დღე დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 6—8 საათ. ბებერთოვის ქ. № 23, ტელეფონი 7—92. 624. 30—7.

ტფილისის ქალაქის მილიციის უფროსი აცხადებს: ქ. ტფილისში მცხოვრებმა გეგორქ მკრტჩრის ძე პინაჯიანმა განაცხადა, რომ მან დაკარგა უვადო პასპორტი, მიღებული ყარსის პოლიციმეისტრისაგან 1911 წ. № 322 ამ საბუთის მპოვნელი ვალდებულია წარმოადგინოს ის მილიციის სამმართველოში. 3—2

ვართან ვართანის ძე სიმონიანცი აცხადებს, რომ მან დაკარგა ბილეთი, მიღებული ტფილისის გუბერნიის კომისარისგან. № 62. 874 (3—2)

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. სექტ. 4-ს დამტკიცებულია ამ წლის აგვისტოს 23-ს შედგენილი ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც გიორგი ივანეს ძე კაკრიაშვილმა 5.000 მან. ძიმყიდა ირაკლი ბოსეს ძე ბოდოკის მიწის ნაკვერი ქ. ქუთაისში, ციხის შესახვევში, ზომით ალმ. $11^1/_2$ საჟ., და. $10^1/_2$ საჟ. ჩრდ. და სამხრ. ექვს-ექვსი საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 200 მან. თთავარი ამონაწერი 25 მან. ღირებულობის ღერნი ქალაქდნე მიცემულია ამა წლის სექტ. 4. 480 1—1

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. სექტ. 5-ს დამტკიცებულია ამა წლის 20 იულის შედგენილი ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც დავით რფაელის ძე ხანანაშვილმა 2.000 მ. მიჰყიდა ზალომ ზაბათას ძე და მიხეილ ისხაკის ძე თავდიშვილებს მიწის ნაკვერი შენობებით ქ. ქუთაისში, ვორონცოვის ქუჩაზე, ზომით 33 ოთხკ. საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 173 მან. 36 კ. მთავარი ამონაწერი 22 მ. ღირებულობის ხაღრიბო ქალაქდნე მიცემულია ამა წლის სექტემ. 5. 503 1—1

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. აგვისტოს 31-ს დამტკიცებულია ამა წლის იულისის 23 შედგენილი ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც გიორგი და იოსეს ფშაშაშვილებმა 500 მან. მიჰყიდეს ანდრია პაილუს ძე გერაძეს მიწის ნაკვერი ქ. ქუთაისში, ოდანის ქუჩაზე, ზომით 192, 77 ოთხკ. საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 20 მან. მთავარი ამონაწერი 2 მ. 50 კ. ღირებულობის საღრიბო ქალაქდნეზედ მიცემულია ამა წლის აგვისტოს 31. 788 1-1

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. ოქტ. 1-ს დამტკიცებულია ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც თეიმურაზ ანდრიას ასულმა ამაკიამ 1630 მ. მიჰყიდა თეიმდოტე კონსტანტინეს ძე მელქიას მიწის ნაკვერი შენობებით ქ. ფოთში, რაჭის ქუჩაზე, № 458, ზომით 175,5 ოთხკ. საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 65 მ. 20 კ. მთავარი ამონაწერი 8 მან. 50 კ. ღირებულობის საღრიბო ქალაქდნე მიცემულია ამა წლის ოქტომბრის 1. 673 1—1

ნასყიდ თათეიშვილი ამით აცხადებს, რომ 12 ოქტომბერს დაეკარგა ბავშვი 10 წლის ნიშნები: ლურჯი გულსაფარი აცვია, თეთრ ქუდი ჰხურავს და ფეხშიშველია. სახელად ვ. გო ჰქვიან. მნახველს სთხოვს შეატყობინოს ბაღდნენ ალმაონი, სახლი № 28, არაქელოვანა, თათეიშვილს. 881 1—1

ბელოგორის მომრიგებელი ნაწილის გაგზავნა იწვეს ვლადიმერ შაქარის ძე ბაკურაძის მფლკვიერებს, რათა მთა განაცხადონ თავისი უფლება ბაკურაძის ქონებაზე სამოქ. კან. კრ. მი-1241 მუხ. ძალით აღნიშნულ ვადაში. 633 1—1

ქ. ტფილისის სასამართლოს მეორე განყოფილების მომრიგებელი მოსამართლე 1918 წ. ოქტ. 8 დადგენილების თანახმად, იწვევს გარდაცვალებულ ესტატე ზაქარიას ძე ვარდანაშვილის მემკვიდრეებს, რათა მთა განაცხადონ თავისი უფლება ვარდანაშვილის ქონებაზე სამოქ. კან. კრებ. მე-1241 მუხ. ძალით დადგენილ ვადაში. 871 1—1

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, 1918 წ. აგვისტოს 31 ბის მიერ დამტკიცებულია 1917 წ. აგვ. 1 შედგენილი ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც ტფ. საადგილ-მამულო ბანკის გამგეობამ 2026 მან. მიჰყიდა ეფტეხი ნიკოლოზის ძე მებუკეს მიწის ნაკერი შენობებით ქ. ფოთში უკაპარეინის ქუჩაზე, ზომით 294 ოთხკ. საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 108 მ. 4 კ. მთავარი ამონაწერი 14 მან. ღირებულობის საღრიბო ქალაქდნე მიცემულია ამა წლის აგვისტოს 31. 863 1—1

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. სექტემბ. 18 დამტკიცებულია ამა წლის მაისის 18 შედგენილი ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც ტფილისის საადგილ-მამულო ბანკის გამგეობამ 216 მან. მიჰყიდა ალექსანდრე ერასტის ძე ქოიავას მიწის ნაკერი შენობებით, ქალ. ფოთში № 456, ზომით 169 ოთხკ. საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 86 მან. 52 კაპ. მთავარი ამონაწერი 11 მან. ღირებულობის ღერნი ქალაქდნე მიცემულია ამა წლის სექტ. 18. 502 1—1

ქ. ტფილისის პირველი მომრიგებელი განყოფილების სასამართლოს მოქალაქეთა ვ. ა. ზიმოფეიკა ამით აცხადებს, 1918 წ. ოქტომ. 18, დილის 10 საათზე დანიშნულია საჯარო ვაჭრობა მარიამ მიხეილის ასულის გორბოვსკაია—სარანეკის მოძრავ ქონებაზე, რომელიც შედგენს შინაურ ავეჯეულობას, და რომელიც შეფასებულია 3116 მან. ვაჭრობა მოხდება წინინოს სასწავლებელში, ერმოლოვის ქ. № 13. 863 1—1

 კავკასიის უწმინდესი და უმართებელესი სინოდის კანტორა ამით აცხადებს, რომ 24 აგვისტოს 1918 წ. კანტორაში შემოვიდა თხოვნა ნეოლინა სერგის ასულის ბიკოვისა, დაბადებით კავალიოვის ქალისა, რომელიც ცხოვრობს ქ. ტფილისის მე-11 სამღვდელო ნაწილში ლოტკის გორაზე № 337, თეოხარის სახლში და რომელიც თხოულობს ქმრის, ვასილი პეტრეს ძე ბიკოფთან განაქორწინონ, რადგან ბიკოვი უკვალოდ დაკარგულა. ყველა დაუწყვიათ ბათუმის ქალაქის წმ. მიხეილის ეკლესიაში 25 ივლისს 1904 წელს. მოხოვნელის განცხადებით თავის ქმრის ვასილ ბიკოვის შესახებ არავითარი ცნობა არა აქვს 1907 წლიდან. ამ განცხადების ძალით ყველა დაწესებულება და უცხო პირები, რომელნაც უწყვიან ბინა ვასილ ბიკოვისა ვალდებულ ეყოფიან ამ ფაქტზე ბიკოვისა ვალდებული ანაცხადონ კავკასიის სინოდის კონტორას ქ. ტფილისში, არა უგვიანეს ერთის თვისა ამ განცხადების გამოქვეყნების დღიდან.

სასამართლოს მოქალაქე მეორე მომრიგებელ სასამმრთლო ნაწილისა კრაულის სამოქ. საქმეწარმოების წესსდ. მე 1030 მუხ. ძალით ამით აცხადებს, რომ 24 ოქტომბერს 1918 წ. დილის 10 საათზე, დანიშნულია საჯარო ვაჭრობა არუსაკ ნაზარიანცის მოძრავ ქონებისა აკაკი კეკელიძისა ვალში. ქონება დაფასებულია 782 მან. ვაჭრობა მოხდება ქ. ტფილისში ორლოვის ქ. № 3.

ვაჭრობაში მონაწილეობის მიღების მსურველნი შეუძლიანთ ეს ქონება დათვალიერონ ვაჭრობის დღეს.

საქართველოს სახაზინო რკინის გზათა მმართველობა

ამით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ქვემოდ აღნიშნული საქონელი გზათა წესდების 84 მუხლში აღნიშნული ვადის განმავლობაში, გაიყიდება ტფილისის ცენტრალურ საწყობში 20 თებერვალს იმ წლის დილის ათ საათზე. გაუყიდავი საქონელი ხელმეორედ დაინიშნება გასასყიდლად 21 თებერვალს 1919 წ. ბ ა ბ ა ვ ი: მიღებული ყარაიაზში № 35970 ნავთლუხიდან № 23029 ქვაბები 2 ფ., მიღებული ახალ-სენაკში—ტფილისიდან № 36727 საჯარო ნივთები 5 ფ. 26 ბ. ტომრები ცარიელი 12 ფ. 10 ბ., ტფილისიდან № 39024 1 ფ. 30 ბ. ნაპოვნი საქონელი 31 ბ.